Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Animalibus libri I-XXVI - Cod. Aug. pap. 11

Albertus <Magnus>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Tractatus II

urn:nbn:de:bsz:31-87034

Visual Library

fortasse aliquis que sit causa monstruo-
sitatis in hiis que multos producunt filios
In filiis enim illis aliquando diminuitur membrum
et aliquando habundant aliquando enim producit
hec animalia filium habentem multos digitos
in manibus et pedibus Et sic fuit post-
quam natus fuit senos habuit in manibus
et pedibus digitos Et aliquando videntur di-
minuti habentes unum tantum digitum Et sicut
habundant et deficiunt aliquando similiter alia
membra et aliquando contra superflua et aliquando
diminuta aliquando enim nascitur partus habens
utriusque sexus signum habens virgam virilem et
fissuram muliebrem qui partus ermofrodi-
tus vocatur Et accidit tamen monstruositas
aliquando etiam in capitibus quas greci vicera-
gamez vocant eo quod membrum habent et ma-
ris et femine Et iam visa est ante tempus
arolis capra habens cornua in suis cruribus
Et ego vidi cornua quatuor magna in va-
rietate in capite et duo longa in cruribus
sicut cornua caprarum Et ego vidi hircum
non habentem nisi pedes anteriores et super
illos ambulabat et posteriorem partem cor-
poris portabat in aere et tamen traxit eam
super terram hec autem alteratio et diminutio
non solum in exterioribus est membris sed etiam
in interioribus In hiis enim creatio aliquando est
quandoque est diminuta et quandoque super-
flua Et aliquando variantur in positione in locis
corporis Et aliquando quedam quibusdam carent
omnino membris sed nunquam inventum est animal
carens corde sed iam inventum est carens
splene Et aliud inventum est quod non habuit
nisi unum renem Et numquam visum est animal
carens epate aliquando autem secundum naturam
fel habentibus in quibusdam fel non invenitur Et
in quibusdam fel invenitur vel etiam inveni-
untur plura fella aliquando etiam invenitur splen
in dextro et epar in sinistro Et hec similiter
inventa in animalibus completis sunt Et hec quidem
sunt que de monstruosis mirabilibus sufficienter dicta

Tractatus 2us libri decimi octavi animalium de
causa multitudinis et paucitatis filiorum Capitulum 1um
primum quod magnitudinis et paucitatis corporum
sunt cause paucitatis et multitudinis filiorum

f
[F]acit autem signum diversum in
filiis et multa et valde diver-
sitatis et alia multa admiranda
diversis seminibus et quod ex talibus
seminibus plus exit in virtutem et ge-
nerat ante tempus sibi debitum vivit per mo-
dicum tempus Quod enim exit a loco gene-
rationis ante tempus complementi sui non potest vi-
vere Et precipue si alteratio nature non fuit in
membris principalibus quod si fuerit ante propria dico
autem alterationem non quia illa membra per alterationem
formativus et caloris alterata sunt ad complemen-
tum sunt enim illa non receperunt alterationem ante nativitatem
parum vivit animalia propter quod in hoc
capitulo sive desideramus utrum complica-
licetur per rationem quod animalia unum filium generan-
tes ex alteratione que est in diminutione cuiuslibet
membri sit una et eadem causa Et si multitu-
dinis filiorum et habundancie membrorum
sit eadem una causa et eadem aut non de-
bemus per modum dicere de causa diminutionis
et habundancie membrorum inquirere de causa
quare quedam tantum unum filium sicut elephas
equus et camelus et quedam habent filios
multos sed debemus de hoc inquirere causam
specialem Omnia autem habentia cornua soleas
animal generat unum partum tamen frequenter Ca-
nes autem et lupi et omne animal fissipe-
des in fissuras multas parit filios mul-
tos Et similiter multos pariunt animalia p-
na sicut genera murium Econtra autem animalia
dividencia pedes in duas ungulas sunt
paucorum filiorum preter porcas qui sunt de
genere eorum qui multos faciunt filios propter
multitudinem seminis et humoris qui est
in eis Racionabile autem est ut animalia ma-
gni corporis paucos sint generantes filios
Quod enim corpori augetur causa est generationis
in materia generationis diminuitur enim generationis
procul dubio causatur a magnitudine corporis
Cibus enim transit in nutrimentum et in
incrementum corporis et ideo parum remanet
de eo quod sit materia generationis Econtra autem
in animalibus que sunt parvi corporis parum
ponitur in nutrimento et incremento corporis
et ideo plurimum cibi deputatur ad materiam
generationis Amplius sperma multum est apud
ea quo generant magna animalia sed debent
partus completos in membris et quantitate

producunt. Et ideo si illa multum simul generant animalia, oportet quod sit plus habundans quam superfluere possit in nutrimento corporis animalia. Animalia autem parvi corporis expansos spermate, quod de facili habundat corporis nutrimento, generare possunt multos filios. Amplius multa parva animalia simul possunt esse in uno loco matricis, quia sanguinem fundit ad nutrimentum ipsorum. Animalia autem magni corporis multa simul in una matrice contineri et nutriri esse non possunt, quia etiam si totus sanguis matris ad matricem transiret, multis talibus et tantis partubus non sufficeret. Amplius autem animalia sotulares corneas habentia ut in pluribus non generant nisi filium unum aut saltem paucorum partum. Ea autem animalia que in multos fissuras pedes dividunt, sunt plerumque multorum filiorum. Causa autem huius diversitatis sicut diximus est magnitudo et parvitas corporum istorum animalium. Sic igitur magnitudo et parvitas corporis dicitur esse causa multitudinis et paucitatis filiorum. Solee autem et sotulares et fissura pedis in multos digitos non sunt horum causa licet sint ista concomitantia ut in pluribus. Signum autem in pluribus huius est quod elephas est valde magnus ita quod est maior omnibus gressibilibus, et pes suus fissus est in multas fissuras. Camelus etiam est magnus in duo angulos dividens. Et utrisque facit unicum filium. Nec hoc solum accidit gressibilibus sed etiam natatilibus aquosis et volatilibus. Quecumque enim eorum sunt parvi corporis generant multorum filiorum. Et quod est magnum est paucorum. Accidit autem idem arboribus et plantis. Causa igitur propter quam animalia generant multos, quedam autem paucos et quedam mediocriter, sicut declarata est a nobis.

Capitulum 2m de causa propter quam ex uno coitu concipiuntur aliquando multi filii

Mirabile autem videtur id quod accidit feminis generantibus simul multos filios. Hys enim accidit continere totam illam suorum filiorum multitudinem. Si enim sperma maris est conveniens impressioni et formationi materie que est coagulata femine secundum tempus conceptionis, sic et dicitur non esse conveniens illi sed congreget eam tamen sicut coagulum congregat lac. Videtur quod non deberet fieri nisi unum ex tota materia eo quod ipsum est unum et materia una, et hic mirabitur aliquis quare fiat conceptorum tanta multitudo et pluralitas. Sermo autem dicentium quare ad quorundam istorum quod causa pluralitatis est quod sperma dividitur ad plura loca matricis et ad plura orificia venarum que terminantur ad matricem est falsus. Dicunt enim isti quod orificia venarum trahunt ad se sperma et cum illa sint diversa dividunt sperma ad loca diversa. Et videtur hec opinio concordare cum dictis Galieni. Falsum autem hoc esse convincitur per hoc quod sicut diximus quandoque in una cella matricis per anathomiam plures invenimus filios. Hoc etiam multotiens visum est in animalibus multos filios generantibus quando matrix in nullo filiorum est superadimpleta. Origo igitur istius vera est quod omne genus animalium terminum habet sue quantitatis in terminum et maximum quem non pertransit secundum quod alibi diximus ubi ostendimus quod omnium naturaliter constantium terminus est et ratio magnitudinis et augmenti. Hos enim terminos numquam pertransit natura nisi fiat ex errore ex quo fiunt monstra. Puellam ego audivi paucorum annorum que non habebat quantitatem debitam in septem annis. Dicit ergo terminum servandum natura convenit homini. Ita convenit hoc natura omnium animalium. Materia igitur ex qua creatur animal non est determinate quantitatis sed habet terminum et finem notum. Materia enim igitur animalia multos simul filios generantia et generantia plus spermatisant mares et femine quam sufficit ad creandum partum unum. Et ideo ex illa materia superfluitate ab ipsa virtute formativa dividitur materia generatorum ad multorum filiorum generationem. Est enim ista virtus artificialis in dividendo sperma et proportionando cum multitudine membrorum quod etiam ei quod convenit multitudini conceptuum secundum quantitatem determinatam. Est enim virtus sicut regitiva distributionis spermatis sicut et virtus regitiva cibi in corpore distribuit cibum secundum membrorum multitudinem et generandi. Sperma igitur maris et virtus formativa et regitiva que est in spermate non apprehendit plus vel minus de materia humiditatis femine quam

debitum sit secundum terminum quantitatis natura-
lis et quia mas multum spermatiset tamen
virtus eius ad unum conceptum non accidit plures
vel minus quam secundum quantitatem omnis membrorum
determinatum est in natura quoniam si in-
mittit humorem quod formet et in aliud con-
ceptum non inveniat accidat contrarium quia
quod ultra sufficientiam acceptus est desiccatur
a calore multum et ipso et corrumpitur Sicut
enim videmus quod ignis desiccat materiam in qua
est quam pertransit in dissolvendo terminum
raritatis illi materie debitum Sicut etiam
aqua si ultra modum calefiat extenditur
plus materia quam competat aque speciei et tunc
evaporabit in formam demitti raritatis et
desiccatur Potentia enim aque materia stabit in
termino raritatis sue nature et speciei de-
bito Nec extenditur ultra continentiam igitur
addatur Sed si extendatur corrumpitur et
evaporabit et sic tandem consumatur
et desiccatur et similiter fit de spermate in-
mittente si est superfluum et non invenit
humorem femine seminalem quem apprehendat
Ex quo continetur amplius ex supradictis
patet quod contemperata et apta sperma maris
et superfluitatem femine que est materia ge-
nerationis in omnibus animalibus generantibus mul-
tos filios Et hec compatio est tam secundum quan-
titatem quam secundum qualitatem Tali autem compara-
tione facta sperma maris potens est apprehe-
dere et terminare femine superfluitatem in mul-
tas partes divisam hec igitur dividitur a vir-
tute regitiva et distributiva secundum proportionem
in corpora potentium formari multi filii hoc autem
exemplum quod supra induximus de coagulo
et lacte etiam huius spermatis dispositionem non habet
conveniens quoniam sperma non apprehendit tantam quan-
titatem sicut facit coagulum in lacte sed
partitur proportionem qualitatis et virtutis in
materia secundum quod proportionatur sufficienti quan-
titati embrionis in qualitate distribuit in
membris et receptis secundum mediocritatem gene-
ratricem divisam in coagulat et termina-
tur Coagulum enim nichil facit nisi quod virtus
eius totum apprehendit lactis quantitatem et non
in numerat qualitatem partes distribuendo
et formando Certa igitur est causa propter quod
multi creantur filii ex uno coitu in animalibus
illorum animalium que secundum naturam multos generant

filios et propter quam non creantur plures in animalibus
magnis quia in corpus ex tota materia con-
cepta Si autem sperma fuerit adeo paucum quod non
potest apprehendere materiam humoris femine modo
omnino causatur corruptio Et si fuerit multum val-
de in magnitudine patientis cuius virtus est debilitata
sicut et virtus caloris agentis tunc propter quod
sperma fiat fortius et contemperatio unius ad al-
terum per divisionem Contemperatio autem etiam de
accidentibus spermatibus animalium magnorum corporis vi-
metum filium comprehendit eo quod in talibus non pos-
sunt creari multi filii ex multa superfluitate sed
unus plus Virtutes enim agentium et pati-
entium in omnibus animalibus habent terminos
notos secundum naturam Et ideo talia non spermati-
sant ultra conceptum sufficientiam nec
femine superfluitas excrescit ultra terminum
huius sufficientie naturaliter propter causam quam predixi
Et ex illa superfluitate in magnis animalibus
creatur unus filius tantum Si autem ex aliqua
causa accidentali in talibus animalibus aliquando
contingat quod spermatiset mas multum sperma
et habundaverit et femina eo quod venter multa
superfluitate creabuntur tunc ex hiis duo
vel plures gemelli homo autem est quasi
inter medium animal inter duo genera quorum
unum naturaliter generat multos filios et aliud
naturaliter generat solum unum filium eo quod homo
naturaliter generat filium unum sed propter habundantiam
caloris et humoris aliquando generat filios
duos vel plures sperma enim est si fuerit ca-
lidum et humidum naturaliter multiplicatur ex ca-
lidis et humidis et hoc homini accidit plus
quam aliis animalibus Et hec etiam est causa quod
tempus in pregnatione hominis incertum est et in-
determinatum est plus quam aliorum animalium aliorum
enim animalium tempus impregnationis est determina-
tum Tempora autem impregnationis hominis sunt
multa et diversa mulier enim parit in no-
no mense et septimo et temporibus intermediis
nati tamen in octavo frequenter moriuntur
Et huius causa sunt ex hiis que prius diximus
in hac sententia completa enim in philosophia locuti sumus
et hec sufficit intentioni nostre Sed autem ge-
nerationis geminorum secundum predicta eadem
est magis loquendo de eo generationis membrorum
superfluorum dicendum enim quod accidit utrisque horum
non accidit nisi in sperma quoque quando est
in aliqua membrorum multa et superflua

a virtute comprehenditur materia accidit quod membrum maius debito fiet sicut sepius videmus in digitis et in quibusdam membrorum [?] et in pedibus et in aliis membris propter extremitatem Et si contingat illud materiam dividi formabuntur in duo vel in plura membra sicut etiam videmus radicibus quarum primo est una radix et postea ventositate spirituali dividitur fluxus humidi et erunt due radices cum in prima terminatione et complexio arboris fuit ex una radice et una virtute formante per omnes autem eundem modum accidit etiam creatio filiorum multorum ex una parte primordiali virtute que postea dividitur materia divisa per modum quem supra diximus Et tamen huius etiam alia causa motus corporis matricis et divisa formatis glutinatis a matrice sic in ambitu huius sive determinatum est a nobis Sed principalis causa est superfluitas materie que fuit distributa ita quod ex ea sufficienter possint creari filii plures quam unus

Capitulum 3m de causa de causa generationis hermofroditorum corporum et aliorum corporum monstruosorum et multiplicatione membrorum

[A]ccidencia autem monstruosa que accidunt quibusdam generatis quod ermofroditus vocatur quia accipiat in prima generatione membrum virile et membrum muliebre. Et causantur a superfluitate que est materie generationis que declinat ad unam partem plus quam ad aliam propter quod unum membrum est principale et aliud parvum habet quantum figuram Et ideo erit non principale Et est simile ei quod generatur exitibus que siniuntur que non est secundum naturam nam aconitus ille enim putrescit quando venit in apostemata sive exitura aut erumpit Et ita est de huius membri superfluus hoc enim sit in corpore ad modum nascentiarum Sed non in hoc dicunt quod de humido radicali superhabundante talia superflua membra generantur nascentia autem generantur ex superfluo innaturali Et ideo nascencie nascuntur putrescentes propter calorem innaturalem quod est in eis Et tamen in eis aut nulla virtus aut debilis hermofroditi autem de quibus nunc loquimur etiam sic habent generationem quam diximus. Si enim forma in pregnans inveniatur habundans humidum et vincat ipsum perfecte et in toto dividat ipsum et faciet gemellos duos in sexu partis maris Si autem equaliter vincat in toto et in partibus faciet duas gemellas sorores Si autem in una parte divisa vincit et alia vincatur erunt gemini in dispari sexu unus mas et alter femina Et hoc est causa quod toto et membris principalibus quia in hoc nulla est differentia quantum ad victoriam virtutis et debilitatem Si enim non habundet materia nisi in uno membro quod est circa genitale ibidem superhabundans dividitur et si vincatur virtus in uno et vincat in alio generabitur ermofroditus Et aliquando est illa est in figura utriusque membri complete quod ad visum et tactum discerni non potest quis sexus prevaleat Et non est inconveniens quin talis particula habeat vesicas et urinam emittat per utrumque et quod incontinenter agat et patiatur et incubet et succubat sed non puto quod et impregnet et impregnetur sed potius sexus erit principalior qui a cordis inmediate complexione Tamen etiam aliquando complexio cordis ita media est quod vix discerni potest sexus prevaleat. In physicis autem iam determinatum sit [struck] causa maris et femine Et causa etiam propter quas quedam extremitates membrorum exteriorum fiunt alio modo quam sint secundum naturam hoc enim est sexus disparis in eodem individuo cum habent unum et eundem quod etiam est huius autem abortivus secundum quam non abortit mulier aut femina sed ipse conceptus monstruosatur in figura principalibus enim est diversitas multa eo quod aliquando est alterius quedam secundum propria membra sicut est digitus aliquando autem inveniuntur corpus a natura alteratum in membris magnis principalibus Quedam enim [struck] alter aliquando habent duos splenes et quedam aliquando multos habent renes Et aliquando causa huius mutationis ex motu matricis et materie et tunc non distinguitur perfecte aut valde monstruosum sicut duo gemmata aliquando

vium cor aliquando duo corda habens sicut
supra diximus de ansere quem vidimus Et
narraverunt nobis multi fidedigni qui vi-
derunt talem hominem qui erat duo homines
continuati in dorso et unus erat impetu-
osus et iracundus et alter erat mansuetus
et vixerunt plusquam per viginti annos
Et postea unus mortuus est et alter su-
pervixit donec donec ex putredine et
fetore fratris mortui fuit et ipse mor-
tuus Aliquando autem habet cor unum Et alia mem-
bra multa propter materiam habundantem Am-
plius quibusdam contingit accidit quod quedam
vie partium manifestarum sicut oris vel
ani vel urine vel auris vel nasi appe-
lantur et in ventre clause in extremita-
te aut forte via declinata a suo loco in
locum aliud Et hoc accidit ex [illegible]
quod orificia exteriora [illegible] que vacuitates fiu-
nt sunt clausa et opilata concavitatis tempore usque
ad tempus pubertatis Et cum advenit tempus
menstruorum in mulieribus ex sanguine con-
[illegible] excitatur calor magnus qui aliquando
per se ipsum labia vulve dividit et exit
sanguinem menstruum Quedam ex femine
moriuntur hac de causa et quibusdam subve-
nit beneficio cirurgie Aliquando ex nascitur
mas cuius via urine declinat a recta
via virge que est in virga in [illegible] parte Et
adeo talem sedentem oportet mingere Quidam
ex meo tempore nati testiculi infra pelle
contenti erant superius ita quod [illegible]
[illegible] reputabatur duo labia vulve mulieris
Et videbatur fissura esse in medio clausa
pellem Et cum putaretur esse puella aper-
tibus et deberet aperiri fissura ut habi-
taret ad virum incisione facta exierunt
testiculi et virga et postea duxit uxorem
et genuit ex ea plures filios Aliquando ex
generatur aliquis cuius [illegible] opilatum post
quam exit sicca superfluitas Et accidisse hic
comperimus semel tempore antiquo Et ideo isto tempore
modo Et dicit Aristoteles quod apparuit hoc ex
[illegible] et aliis animalibus [illegible]
cuiusdam nati apparuit aqua ubi superfluus
exivit per locum per quem exire debuit ve-
stre superfluitas Considerans autem hoc ap-
peruit ei anum qui est via exitus superflui-
tatis ubi scilicet apertura statim continuata

est et reopilata est Et cum multotiens
aperiretur nichil profuit quin statim reconsolidaretur
Causa igitur multitudinis conceptus et paucitatis
eorundem et causa superfluitatis et diminucionis
membrorum hoc modo a nobis declarata sit

Capitulum xi de hiis que impregnantur una impregnatione super aliam et de hiis que plus aliis diligunt coitum

Oportet autem scire quod animalia
magnorum non est impregnari
post impregnationem Quedam enim
animalia impregnantur super impreg-
nationem et horum quedam formant et perficiunt
secundo susceptum cum primo quedam autem non per-
ficiunt secundum sed corrumpit illud autem quod secunda
impregnatione super primam non impregnata est quod
non concipit simul et parit nisi unum fi-
lium Et talia sunt animalia solidas cornuas ha-
bentia que non impregnantur impregnatione secunda su-
per primam conceptam sicut in fine diximus equa et
animalia maiora ex non impregnantur tali im-
pregnatione Causa autem huius est quod conceptus
talium animalium est magne quantitatis sicut et
ipsa animalia et superfluitas que subtrahi potest
magni corporis matricis cum sufficiat admi-
nistrandum primo conceptui qui ita qualiter est in matri-
ce Et ideo trahit ad se menstruum ita quod nichil
dimittat pro adventu secundi Signum autem huius est quod
filius elefantis in utero fere ad quantitatem
[illegible] animalia vero que multos [illegible]
filios impregnantur secunda impregnatione super
primam propter parvitatem conceptus quem pro-
trahit de cibo Homo autem quasi medius est
inter hec sicut diximus superius Aliquando ex
secundo coitu impregnatur super primam impreg-
nationem et equalis sit conceptus sicut in iis qui-
bus pluries sepius apparuit sicut longe
ante in hac scientia diximus Causa autem huius eadem
est cum eo quod diximus quod mulier ex uno
coitu concipit multos filios diviso in mul-
tos multo spermate et habundante gutta
muliebri habundante cum humore post
primum conceptum aliquando concipit mulier ex secundo
coitu licet hoc non nisi raro contingat Et
sicut accidit animalibus magni corporis quod ideo
non generant nisi unicum filium propter quod totum
nutrimentum vix sufficit ad unum et propter-
quam ideo embrio qualitercumque in matrice et tracti-
forte trahit ad se alimentum propter quod secunda
impregnatione talia non impregnantur Ita quod

superfetatio accidit mulieribus quando licet
conceptum habeant adeo quod plures simul concipiunt
propter habundantiam humiditatis que materia est ge-
nerationis talem humorem ut sperma ad se tra-
hit primus conceptus et impregnatio secunde
prestat impedimentum Inter omnia tamen ani-
malia non est verisimile quod aliquod recipiat secundum
conceptum post primum nisi mulier et equa Et huius
causa est amplitudo matricis eque et mulieris et
dimitas carnis harum duarum feminarum inter
alias feminas Mulier enim inter omnes alias
feminas animalium proportione sui corporis maioris est
subtile et amplioris est matricis cum tamen vir secundum
minoris existit inter alia animalia proportione
magnitudinis corporis sui puella enim pubes
longiorem fissuram habet similiter aliqui quod aliqua
vacca vel equa magna cum partum Et causa huius
est magnitudo corporis in conceptu et cotidie
quod aliqui non possent habere exitum nisi per mortem
matris ampla igitur existente matrice recipiunt
secundum super primum sed rarissime qualescit eo quod
nutrimentum trahit ad se primum et favor con-
ceptus Similiter autem ipsi duo inter feminarum
prius cetere diligunt coitum et hunc appetitum fa-
cit in eis vel designat carnium suarum duri-
cia Omnia enim animalia dure carnis sunt plene
carnis ex hoc quod non effluit ex eis sanguis
et ebulit ultimis membris infusus Et ideo intendit
appetitus coitum et precipue mulier et equa quod
post coitum primum in quo concipiunt non menstru-
ant Et embrio adhuc parvus non in se tra-
hit sanguinem Et ideo sanguis attractus titillat
nervos et venas et movet ad libidinem
maiorem que facit ad conceptum Et ipsa libi-
do non sedatur per coitum sed plus forte appetitur
ex fricatione eo quod per confricationem humor se-
minalis amplius attrahitur et amplius titil-
lat Similiter autem ab eque licet valde parva et
nulla exeat superfluitas tempore menstrui et ideo
remanens titillat Omnia autem animalia plene et
dure carnis diligunt coitum dicta de causa
eo quod natura feminarum talium fere masculina est
quod non retinet humorem nisi per calorem bene di-
gentem partes tamen ille diligunt femine a quibus
non exit sanguis sufficiens tempore menstruorum
hec est eadem causa est propter quam virgines
plus cogitant de coitu quare et appetitus
coitum plus quam corrupte Et propter quod mulieres
que non impregnant plus appetunt quam ille que
sepius sunt impregnate plenia res enim sunt

carnes earum humore spermatico quod alie Sic
enim diximus quod dure carnis mares et fe-
mine plus coitum appetunt Intelligimus de
hiis quorum durities causatur ex plenitudine
et non debet intelligi de hiis quarum duri-
ties causatur ex siccitate Et signum huius ple-
nitudinis in corpore est tunc compressa caro in te-
digitos globatur et resilit a digito et non
plicatur compressa ab eis Causa autem in ambo-
bus est exitus menstrui a feminis et similis
exitus spermatis a viris et masculis Sanguis
enim menstruus non est nisi sperma indigestum se-
cundum diximus superius propter quod etiam mulieres
quod primo multum appetunt coitum post partum
multorum conceptuum parum aut nichil appe-
tunt propter multum seminalem humorem quo
evacuate sunt sicut et masculi evacuati
a spermate coitum non appetunt coitum Meretrices
autem mulieres sunt sepius ex parte in ali-
quibus feminis Masculorum autem testiculi te-
nent in filiis eo quod masculi est sperma circa
femina autem est sperma procedit ad interiora ad
locum generationis Et qui multum sunt spermatici multo
indigent coitu Sicut igitur declarata est
causa propter quam quedam animalia impregnant
secunda impregnatione super primam Et quare quedam
animalia conferunt secundum corruptum secundum corruptum
et quedam non Et quare quedam animalia Lo
coitu non impregnantur simul Ad hoc autem
ostensa est causa propter quam quedam multum
diligunt coitum et quedam non Amplius quedam
animalia impregnantur Et contra ita quod inter-
coitum prime impregnationis et coitum secunde
impregnationis est intervallum multum magni-
tudinis et tamen complebunt conceptum secundum hoc
autem non potest esse in talibus carentibus mag-
nitudine corporis sed est in magnis cali-
dis et humidis quod naliter sunt multi seminis
et multorum filiorum Ex hoc enim quod facultatem
habent nutriendi filios grandiores, matrices
feminarum et valde amplas Et per naturam
talium masculorum conveniunt multo spermati in
coitu multum sperma recipiunt et humor qui
est materia generationis in feminis talibus est
multus Corda enim talium sunt parva non con-
similia humidis propter quod sanguis
menstruus in talibus multiplicatur super
quantitate cibi qui conceptum sufficiat
in primo coitu Ex hoc enim potest nutrire
secundum conceptum et complere et producere

ad partum amplius mittens quamdam feminam animal aliquando sic oppilate et orificiis strangulante orificia venarum multo sanguine menstruo et hoc accidit mulieribus quibusdam humidis et hiis accidit menstruum post impregnacionem a principio usque ad finem impregnacionis. Accidit autem accidens hoc non secundum naturam propter quod etiam conceptus talium mulierum frequenter fit gravatus accidens autem idem fere accidit animalibus non per occasionem sed per naturam sicut animali piloso pedis accidit impregnari iteratum post primam impregnacionem tamen non fit ex animalibus magni corporis sed fit de minori corpore que multos simul concipiunt filios et ex talibus fissuras est in pedibus ad modum eorum que in multas dividunt pedem multorum enim filiorum et multi formantur. Exemplum autem huius est quod multum habent pilositatem et precipue in inferiori pedis sicut lepus et cirogrillus quem quidam vocant cuniculum sive cuniculum habet autem animal hoc multos pilos etiam in capite corporis animal enim quod sic multe est pilositatis non solum impregnatur super impregnacionem sed etiam aliquando parit unum conceptum primo et ultimum complet secundum impregnacionem post conceptum primum conceptum remanente secundum suam disposicionem

Capitulum quartum de causa propter quam quedam animalia generant filios completos quedam autem incompletos

Amplius de animalibus generantibus animalia quedam generant filios completos quedam autem incompletos omnia igitur animalia solea cornea habencia filios generant completos. Similiter autem et omne animal in duo tantum dividens ungulam plurima vero ex hiis animalibus que dividunt pedem multis fissuris generant filios incompletos. Causa autem illius est quia animalia habencia soleas corneas generant fetum. Dividencia autem in duo ungulam generant comedentes et generant duo vix unum excedunt et ideo ex hiis et hiis similia animalia paucos generant filios facile potest eos complere. Animalia autem que multos simul generant filios possunt quidem formare eos in principio in principio enim pauca indigent humiditate postea autem cum creverint et multum requirunt humiditatem in potencia complere eos generant filios incompletos et imperfectos sicut catuli quos generant omnes et ideo quedam ipsarum pariunt aliquando non distinctos et articulatos sicut vulpes leo lupus et canis. Quedam etiam crudi tria sicut canis partus et animal quod greci ancheron vocant. Porca vero generat multos prius ad modum eorum que in multa pedem dividunt sed in duo dividit ungulam. Quedam tamen porcarum habent soleas corneas integras non divisas sicut invenitur in partibus quarundam regionum et ideo generant aliquando parve tamen vel aliquando autem generant multos. Frequenter tamen generant multos filios eo quod humidum animal est et frigidum et cibus qui debet transire in nutrimentum corporis transit in spermaticam humiditatem aliquando et corpus non est magnum sicut animalia soleas integras habencia porta autem formant et auget et accipit in utero donec compleat partus et non parit imperfectum. Et hoc accidit propter bonitatem et superfluitatem humidi quod est in corpore omnis sicut etiam arbor plantata in terra pingui multum cibum habet magis complet suos fructus. Similiter autem quedam aves incompletos et cecos pullificant pullos suos et ille sunt precipue ille que faciunt multos pedes pullos et carent magnitudine corporis sicut hirundo et parix et passer et huiusmodi aves parve. Et similiter etiam fatue aves que paucos pullificant pullos si non generant in ovis cibum sufficientem complendi corpus sicut turtagula et fera et columba et multe alie aves apud nos sicut cornix monedula et plura alia genera. Et ideo dicunt quidam quod si extrahatur oculus pulli hirundinis cum est imperfectus adhuc et inter completa sed non est probabile nisi posset extrahi oculus sine lesione nervorum et venarum a quibus exit materia oculi. Ex hiis igitur patet quod quedam animalia generant filios incompletos propter cibi diminucionem quod etiam manifestatur in filiis quos pariunt mulieres septimo mense. Aliquando enim illi filii sunt incompleti frequenter accidit quod hii distinctos et divisos habent vias sensuum et pororum manifestorum narium et auditus et oculorum et aliorum. Et aliquando non habent expressum in hiis distinctionem sed cum fuerint distinguuntur propter quod sic imperfecti nati involvuntur in pelliculis mollibus ab impugnacione non passe et temperantur pellibus et paulatim in pullatur lac eius donec qualescant

et compleantur Multi etiam tales nati eorum
qualescumque et vivunt frequenter et moriuntur
In homine autem generatione tali occasione occa-
sionantur mares plusquam femine In aliis autem
animalibus non Causa autem illius est quia inter ma-
rem et feminam est diversitas caloris
nature Calidiores enim sunt mares et ideo
non sunt maioris et velocioris motus ad ex-
itum quam femine propter motus etiam multos
quos habent mares adhuc tenellis corporibus
accidunt ei occasiones fracturarum et le-
sionum membrorum et plures alii nisi occa-
sioni plusquam femine Calor igitur est causa
diversitatis complementi facture diversitas
masculorum et feminarum in utero mulierum
Talium enim uteris non sunt cause diversitatis
quia est maris et femine secundum dictum modum In
aliis autem animalibus non apparet diversitas
facture masculorum et feminarum et complementi
quoniam non citius complentur mares in ipsis nec fiunt
tardius in illis amplius mares in uno
et tempore distinctionem et completionem accipiunt
facturam quam femine in uteribus mulierum
Propter quod autem citius crescunt et complentur
femine hominum quam mares et citius senescunt
eo quod femine maribus sunt debiliores eo quod sunt
frigidiores in natura Complementum enim est quasi pro-
fectus est quedam naturalis occasio quia occasio-
nat conceptum sicut in antehabitis huius scientie
comprobatum est corporis igitur quia eius fiunt in fra-
matricem tarde completionem membrorum accipiat
distinctionem propter frigus naturale Distinctio enim
membrorum completa quidem est modus di-
gestionis Calor autem digerit et distinguit ci-
tius id quod est maioris et facilioris di-
gestionis hoc autem est id quod maioris est ca-
loris feminarum autem in specie hominis cor-
poris citius crescit et augetur propter sue
nature debilitatem Omnes enim res mi-
noris virtutis et debilioris citius perveniunt
ad complementum tale quale permittente na-
tura sunt susceptive eo quod humidiores sunt et minus
agit ingenium hoc enim accidit in omnibus
operationibus nature quia a calore naturali termi-
nantur propter causam quam sepius in antehabitis
diximus

Capitulum octavum de dispositione feminarum impregnatarum
et corruptione impregnatione et de mola
matricis

Propter autem mulieres esse vi-
detur quod cum gemellis impreg-
nabitur et fuit unum mas et
aliud femina utrumque qualescumque
Si autem sit magister sperma pullulabit fre-
quentius in aliis autem animalibus non accidit hoc
Animalia que multos faciunt filios pro multos
faciunt mares et feminas et in uno spa-
tio omnes facere non est eis naturale In muli-
eribus autem naturaliter non est distinctio ma-
ris et femine in gemellis Et si est utrum
efficiet propter qualitatem in eadem femine et
virtutem amplius in mulieribus et etiam in aliis
animalibus aliquando accidit post impregnationem
turbatio appetitus et corruptio et huius
quidem causa licet iam longe superius assig-
navimus in hac scientia tamen hoc etiam de di-
versitate eius est loquendum huius autem cor-
ruptio magis accidit mulieri quam aliis
animalibus tamen aliarum aliquarum femine sunt multo
maioris augmenti tempore impregnationis et
maioris quantitatis ~~et opera manualia~~ quam quando
non sunt impregnate Similiter autem in mu-
lieribus laborantibus et opera manualia o-
perantibus non adeo manifestatur Turbatio
appetitus cum impregnatione sicut et in
aliis Et forte huius mulieres citius
pariunt vel faciunt abortum eo quod labor con-
sumit corporum suarum superfluitates Com-
para autem mulierum quiescentium generaliter
habent multas superfluitates labor enim
facit multas evaporare superfluitates
ita quod in tempore partus est levius pa-
riunt et ideo melius et divitius post parti-
onem anhelitum Retentio autem anhelitus
facit ad lenitatem partus Superfluitas
autem multa congregata corpora ad appetitum
Sequitur igitur quod conveniunt femine aliorum cor-
ruptione appetitus et completionis impreg-
nationis et maioris mulieribus eo quod aliorum
animalium femine non habent tantum menstruum
sicut mulieres propter quod non menstruant
manifeste sicut mulieres faciunt propter-
quod cum menstruum femine stat propter impreg-
nationem et adhuc non multum accidit
ad embrionem redundat ad stomachum Et
propter erit tunc corruptio appetitus et aliorum/

corporis precipue in mulieribus. Amplius tamen mulieres non impregnantur et hoc deficit in eis menstruum erit eadem alteracio et corrupcio corporis quotidiana mulierum et egritudinum malarum. Interim autem primo impregnacionis mulieres quedam multum fatigantur ex menstrui retencione eo quod sicut diximus tunc non consumuntur in cibum embrionis. Crescente autem embrione in fine impregnacionis consumuntur dicte superfluitates et tunc melius habebunt. Meliorata enim dispositione in muliere cum suffocacione menstrui alleviabitur corpus. In aliquibus autem talibus pauca est superfluitas huius et est temperata in quantitate secundum comparacionem que sufficit ad cibum concepti. Hec autem consumit cibi superfluitas huiusmodi corrumpens appetitum et transit in cibum concepti. Melius etiam nutrit corpus mulierum impregnatarum pro illo tempore quod est primo impregnacionis propter quod et illo tempore multo indigent cibo tamen post tamen prohibicione que in illo tempore est gravidus. Infirmitas autem que multas accidit mulieribus que mola vocatur matricis frequencius accidit propter impregnacionem. Quedam enim mulier temporibus nostris coivit cum viro et putavit se esse impregnatam quia primo inflabatur venter eius et deinde apparuerunt in ea signa impregnacionis et cum venit tempus pariendi non peperit nec diminuebatur tumor ventris sed remansit in illa disposicione continuacionis per tres vel quatuor annos et postea accidit ei fluxus ventris dissenteriacus ita quod fere ducta est ad mortem et tunc peperit frustum carnis quod erat mola matricis et non erat nisi sanguis coagulatus in matrice. Aliqui enim moriuntur hac infirmitate in matrice usque ad senectutem mulieris et aliquando perdurat usque ad mortem. Et hunc casum ego vidi in muliere duos globos habente in matrice usque ad mortem et quia diu duravit efficit valde dura ita quod ferro dividi non potest. Et ideo obstetrices putant quod sint capita arietum vel hircorum eo quod cum corpus crescit matricis est acutum et globatum corpus matricis concavum

medius. Et quando molam matricis invenit in matrice conceptus tunc evadit mulier quando evadit moriatur in puerperio. Invenitur in omnibus aquilonaribus. Sepius autem in hac specie tamen huius debilitas superfluitatis. Si autem quod concipit in matrice accidit idem quod accidit ovum in testa propter maliciam digestionis vel decoctionis. Non enim accidit hoc propter calorem sicut quidam opinantur sed accidit propter caloris debilitatem. Natura enim debilitata complexionis eius quod digerendum est complere non potest. Et ideo remanet in matrice per longum tempus non putrescens quousque forte accipiat mutacionem. Non enim diuturna est secundum rem completa et naturalis neque omnino extranea est a natura. Et ideo permanet et nec est causa duriciei ipsius nisi malicia digestionis et corrupcio digestionis et tamen est ibi aliquid. Et ideo est in ipso quidam specialis motus indigestus qui quidem continet sed non format in corpus hoc quod conceptum est nec est ita fortis in membro quod complere ipsum possit desiccet autem in quantum congelet. Hec infirmitas aliis non accidit animalibus nisi forte hoc lateat nos omnino. Causa autem illius est secundum quod coniecturare possumus quia matrix mulieris est contraria matricibus aliorum animalium et sanguis in ea est multus et de facili est multus et de facili digeri non potest. Et cum mittitur conceptus et incrementum contraxit super id quod sufficit conceptum et est male digestus et exire per matricis clausuram non potest generabitur in frustum quod mola vocatur in matricibus mulieribus. Hec igitur est causa quare hoc accidit mulieribus.

Capitulum septimum de generacione et eius et utilitate et diversitate lactis in animalibus lac habentibus

[L]ac autem non generatur nisi in feminis animalium generancium sibi similia animalia et est bonum et utile tempore partus eo quod natura curat lac ad cibandum partum extra uterum quia diu cibum extrinsecus post partum accipere non potest. Propter quod eciam lac secundum naturam non debet esse in feminis talibus ante partum nec multum post partum postquam completum est tempus lacta-

cois ptus Et si moveant alit et pter-
nam Cohac aut accipit q in tpe in
pregnacois aliorum animalium ab homine non
diversificatur sed mulieris solum ro et digo
et complementum lactis maius atibz erit
tpe determinato cu in mulieribus diusu
sit tempus et primum tpus ptus sit mense
septimo debet lac habere mense septo
i muliere et illo tpe lac incipit in illis
ra Racionabiliter aut hoc accidit eo q
tunc e secundum nalem ~~preter~~ cam q̄ mia ro
lac est ppter bone decoctionis tande misc
tpis quod lactacionis ana deputatum e sub
tilitatur et ad nutrimentum reducitur corpis
et impuritas eius purgatur p menstrium
Albus enim cibus ... secundum nam non e
nisi dulce et bn digestum sicut alibi p-
batum ubi de spalibus loculi sumus Et
q a tali digone recedit salsum e et male
complexionis Et cu npleta e nata fac
ta et superfluitas maior quam id quod q
sumitur et retinetur in cibum mris et erit
minor quam ante fuit menstruum Et ideo
lac bn decoctum erit dulcius et quanto fuit
aptu distancia erit minus sed dulcius et
convenientius ... eo q tunc id quod e
subtilius et melius non aufert a lacte
eo q non indiget eo mater ad recreacom
post partus ppter quod eciam lac primum
peius eo q subtilius et melius retentum
fuit ad facturam et cibum fetus i utero
post ptum igitur est tempus lact eo q in
illo corpore non separat ad nutrimentum em
brionis id quod ante separabat Et io con
gregatur i mamillis q sunt loca superiora
et carnosa alba carne lanctes in quibus
etiam colorem accipit quas
mit hic et superius longe diximus hec
enim loca in muliere sunt ppe pectorem in
exteriori corporis ut sint ppe principale
in quo e vita locus enim superior proprie
i muliere e aptior ad recipiendum huiusmodi
cibum superfluum ne si essent ubera in
suis impedirent gressum mulieris cum ubla
tument cibo lactis impleta ppter ...
aut membri quod e vita aut caloris in
capite existens et aliis superioribus simblis
inferiorie superfluitas ... tam q diximus

in animalibus superfluitas enim spermatis
masculorum et menstrum feminarum non est
nisi ex natura sanguinei cuius principium est
in venis et in corde Vene enim sunt vasa
sanguinis ppter quod et in eis natis i
venis e sanguis alteratus in spermate et
lac circa loca superiora ubi est cor et u
vene oriuntur cuius signum e q vox vacce
atim in prima distillatione spermatis et sang
ius menstrui mutatur eo q vox generatur
ex locis superioribus a quibus fluit sperma et
menstruum Vox enim non alterat nisi ppter
alteracionem motientis et paticientis Vocem
amplius pama mamillarum magis manif
stant et exuberant i feminis quam i mas
culis eo q plures exeunt superfluitates
e a feminis quam a masculis Idem aut acci
dit aliis quorum ubera sunt in corpore i
fiori pte licet alius sit situs mamillarum
Cognoscitur aut hoc ex spermatis accidentibus atim
i tpre aut hoc et spermatis suo ... diversificantur
in hominibus magna diversitate Et causa
illius e ppter multas feminarum superfluitates
congregatur ad materiam generacois plus quam circa
e in masculis Superfluitatem enim materialem
plures quam recipit secundum nam q formati
efficientem q e materialis in feminis plus
e quam indiget ad nutrimentum embrionis
i matrice ut sit sufficiens cibo nati et eius
utero Et io cum embrio in fine impregnatois
hac superfluitate non accipit et non pt
exire p menstruum tunc congregatur ad vasa
vacua cibo ptus deputata et deducitur
p vias aptas ad mamillas directo i
hac vult vena vocatur sicut supra mana
theca determinavimus Mamille aut sunt in
animalibus de quibus diximus ppter duas cas
quarum una e ad utilitatem q videlicet
lac in eis p̄tineat ad cibum ptus primus
Exit enim a bestiis in lactatione cibus diges
tus conveniens a tali lactenti sicut superius
pria Causa aut digois bone huius cibi e
quam supra diximus ex pte videlicet em
brionem pgreditur et formatus e i
utero habere cibum q sumat extra et quod
ei superfluit determinat in lac et secundum
quod minus fuit melius digitur proprie
i eo q non coit nec impregnatur sic lon

qo superius in hac summa diximus cum vero
eum superius q lac per naturam cibus est nati
preparatus nato ab eo cui est generato et
est nutrimentum et materia utriusque horum non
est nisi humor sanguineus in aliquibus sanguinem
habentibus lac enim non est nisi sanguis decoc
tus et digestus et non corruptus Et ideo fal
so democritus de lacte probat et falso
formatus enim est in octavo mense lac generatur
et in nono vivus est et non lac putrefactum
quippe non generatur nisi ex corruptione de
coctionis digestio lac autem ex digestione completa
Quare autem primum sit virulentum nos in
antehitis istius summe declaravimus Amplius mu
lieres lactantes et impregnate non men
struant nisi forte parum et quedam causa est
quia materia lactis et sanguinis et sanguinis
menstrui est eadem et natura non sufficit mini
strare materiam utrique istorum simul ex qua
superfluo ~~in impregnatis mulieribus aliud~~
~~[illegible]~~ sed quia superfluitas cibi transit in
unum istorum subtrahitur ab alio et in quibus
mulieribus aliter accidit propter aliquid ac
cidens non naturale mulieri sed secundum quod est
mulier Quod enim est in maiori parte et in
pluribus dicitur esse naturale et secundum nature
cursum et facultatem fieri Hec igitur dicta
de lacte cum hiis que in anatomia determinata
sunt presenti speculationi sufficiant

Capitulum octavum de spacio impregnacionis animalium et de causa diversitatis eius

Racionabiliter autem determina
ta sunt tempora impregnationis animalium
et distincta ad tempus determinatum
Statim enim postquam animal in utero
per umbilicum non potest plus attrahere alimentum ci
bus ipse ad mamillas per virtutem deducatur
et in lac preparatur et cum transitus cibi non
fuit per umbilicum statim constringitur vene
que involvuntur in tela que umbilicus vocatur Et
ideo tunc cadit natus et exit Generatio
autem omnium est generaliter super caput ita quod
caput in fine exitus prius exeat sicut etiam
accidat in brachiis libere in quibus id quod
gravius est preponderans descendit in fine
sicut enim in nato superior pars gravior ex
istens prius descendit et exit prius secundum
naturam longius debet esse tempus impreg
nationis licet enim hoc non sit in istius
tamen quod accidit ut in pluribus sicut etiam
ut magni corporis sanguinea et in pluribus
vivit longo tempore et tamen non sequitur
semper quod omne animal magni corporis sanguineum
sit longioris vite homo enim non magni cor
poris existens animal diutius vivit omni animali preter
solum elefantem hoc autem sit experimento Est
tamen homo minoris quantitatis multis animali
bus pilosis caudas habentibus et est minoris
quantitatis multis aliis aliarum speciebus Causa autem
longitudinis vite hominis est non nisi per com
plexionem calidam et humidam in aere temperate
aspiratam propter quod quilibet in aere plu
viali diutius vivit Sunt tamen et alie
cause longioris vite quas in libro de causis
longioris vite assignavimus et etiam in superioribus
dictis aliqui diximus ad hoc Cum vero spa
cium impregnationis est secundum magnitudinem
animalis concepti factum enim magni corporis com
plexione non potest in tempore modico sicut potest complo
ri res magna tempore prius in modicis animalia
atis propter quod equus et similia magna vi
venciam quod alia quedam animalia diversis
spacium impregnationis causa huius longitu
dinis Quorundam enim impregnatio est per an
num quorundam autem per x menses predicta
etiam causa quare multum prolongatur impreg
natio elefantis femina enim elefantis per
duos annos impregnatur propter magnitudinem
enormem sui corporis Racionabiliter autem
spacia impregnationis ad certa spacia omnium
animalium sunt dedicata et distincta secundum perio
dos et revoluciones celestium corporum Cir
co enim revoluciones quibus fiunt dies et noc
tes menses et anni et tempora in mediorum
luce enim que regina est corporum inferiorum re
volutionibus hec distinguentur in inferiora secundum
quantitates ad solem que attendit primo et
complementa que accepit in mense quod est plena
luna in parte spere que opposita est ad generata et secundum
septimam que est dracham sive dimidia dis
tans recedendo vel accedendo a sole per angelum
recta incentiva acceptio hinc enim sicut in
3° theoricam cum euclidi probatur sucenditur
tercia pars circuli et ad illum locum in septe
mone naturalibus diebus acquiritur ad so
le vel aliorum sive apparens ad solem Et ideo
vocatur istud septimum lune sive lune septima
na Omnia enim ista accidencia diversitatis
illuminationis lune accidunt per appropinquationem

sui vel recessum diuisum a sole Mensis
enim hominis est reuolucio utriusque solis videlicet
et maxime mensis qui vocatur solaris luna
enim non habet lumen quod est principium motus
in periodum nisi per quintam quia habet a sole
in receptione lucis sui a sole apud quod
et in mouendo generata efficitur quia est plena
et ideo plenius habet lunam generandi in omnibus
modis complementum generatorum caloris enim et fri-
giditatis quietus causa motus corruptionis et
in motibus istarum stellarum est principium et comple-
mentum horum calorum in illud signum eius est
quod dicimus est quod videmus omnis aquosa
quieste et mouere secundum modum motus ven-
torum Venti autem non mouentur et quiescunt
nisi secundum reuoluciones sicut methaurorum sicut
per multa disputauimus In omnibus enim necesse
est quod motus rerum inferiorum et ignobiliorum
sequatur motum rerum que superiorum sunt et
nobiliorum propter quod venti quandoque non habent
motus stellarum et precipue solis et lune
et sicut est extra in mundo ita est in corporibus
aialium hominis enim reuolucio generationis et
complementum quantitatis et vite aialium inve-
nitur secundum reuoluciones stellarum Quia ergo materia
generatorum et corruptorum non est dectabilis eo
ad omne id permittit quod fixo materia per alte-
rationes inferiorum omnino sint adeo regulares
sicut reuoluciones superiorum quod ergo fixo modo
generationis et corruptionis materie hoc prohibet
apparet quod aliquando plangere tempus factum
et augmenta et corruptiones inferiorum aut di-
minuuntur Sed hoc euenit propter dolorem
ordine nature vtilis ordinante et de hoc di-
sputatum est in fine 2i de generacione animalium
quod sufficiat ad intencionem philosophi nature

Capitulum nonum et est digressio declarans facilioris comprehendi omnia que supra in hoc libro indicata sunt et de gradibus virtutis generationis et quot gradibus deficit consanguinitas

Quoniam autem que in hoc libro
secundum peripatheticorum principia di-
sputata sunt faciliorem intel-
lectum apparet sunt iterum a principio
resumere et dicere quedam de hiis que sunt per cer-
tata de causa masculinitatis et fe-
minitatis hic dicimus quod cuius calor dextre
partis et calor matricis auxiliantur ad mas-
culinitatem tamen hoc non est causa vtilis
secundus huius in concepto secundum hoc enim in
eadem matrice eiusdem complexionis non simul
generarentur mas et femina Amplius hodi-
nimus quod sperma frigidum creat et facit fe-
minam non sequitur propter hoc per contrarium
quod sperma calidum semper facit marem et non
feminam sicut patet per ea Varro autem
et cetera qui dixerunt quod sperma cadens in dextra
matricis aut veniens a dextro testiculo est
virtus quidem non vera sed tamen aliquo
evidenti cause propinqua eo quod dextra est
magis calida sed error istorum fuit in hoc
quod remotam ponebat tamen esse propinquam
et subtilem eius tempore Causa autem huius
proxima et essencialis debet queri in primo
passio nature embrionis et in principio operatis
quando in ipso enim materia generatur est
digesta et calida et principium effectiuum est
digerens calidum propter conuenit tunc frigiditas
quibus masculus completur Si autem materia
fuit inobediens aut causa vera actiua fuit
debilis quilibet quidem ad eandem partem generandum
sed non completum sed aptabit eam in sexu non
completo generatorum conueniencia et sic hermofroditus et
filius passiue et mutatur ad generationem operancia
Cum autem sperma manet et renouetur ma-
teriam sue sit omnis obediens sue non primus
formatur principale membrum cum complexionem
huius alia sequitur secundum naturam et ab illa
complexione postea formantur et vasa se-
minaria secundum maris vel femine eo quod
vasa seminaria sint in principalitate
et sunt sub corde quod est principalis
omnibus Cor autem generatur ratio per aliquam
complexionem et si illa est debilis humida
et humida autem si generatur calidum et siccum
primo et postea venit super ipsum aliquid
immutans ad humiditatem antequam formantur
alia membra tunc a corde prodit dispositio
corporis femine in vasa seminaria et ideo
corpus per contrarium autem modum se habet
de masculinitate Quia si spera cordis
primo creatur mollius et fixa confor-
tetur et veniat ad complexionem caloris comple-
te inducet corpus masculinum et per mo-
dos medios inter hos duos generantur
mulieres viragines et viri effeminati
Si enim materia non obedit operanti propter

cplexiom aliquid q est in ipso sed ta
men recipiat similitudines ipius et mollit
tur sedm nam humidi recipiat et quide
mas quod generatur sed in multis assila
bit matri Et si sperma psitte vincat ma
tiam et aslia qua expte ht virtutem
non mutet psitte assilabit cceptu pri
Si aut matia mute cplexiane sua abea
qua ht ex corpore matris tunc accipiet
cplexiom qualem et tunc cadet assili
tudine gnis sui Et idem e de domitacoe
formatr a complexioe qua ht expte
hat aut ex signis cfirmat qm puer
et senex ppter humore et tenuitatem
frequens generant filias vel feminas
Sua aut sit inter duas etates gnant
mares nisi aliud accidens cplexiams
impediat Similit aut laxat et mol
les carnes humidas aut ventus austrinus
tempora reproductiua gnant feminas
et pdunas carnes et ventus borealem
gnant masculi Calor aut debet esse
tpatus in genatoe Et io ctingit q humidi
sperma intpatum in calore no gnat ex
muliere cum gutta eius est calida sed
ex alia cum gutta sperma sua admixtio
to tpat calore Et similit de femina
gnatoe ad vnii cceda tame assilatois
hoc sive quis q assilatio e ad nam et
ad psona sicut diximus supius Et sperma
vocat nalis et sda [illegible] vocat psi-
nalis Et h ve e qua [illegible] sz qio et qui
Caus quide q e ad [illegible] gentem climatis
illius sic ad ger[illegible]manos vel gallicos
vel romanos Sda aut q e deriuate ad vna
psonam sui gnis apud gnacoe illa ht v
tutem formante et motiua ppter quod si
fuit sperma psitte vincens et virtute p
sone pris sit paties actis actiuars vtu
tis non em in ea nisi sedm vtute et
facultate nris Et io psitte assilabit
patris nri Si aut vtrius hors vincat
et vincat est confusa similitudo ad pres
et prem Et q sperma vtutes ht a pge
intoribus pris et matia gnitoribus
nris Si vtutes aliquillos ad actu p
aliquod accidens reducit et similitudo
ad aui mris expte mris vel patris
aut forte cfusa similitudo ad vtrosq auos

hec aut vltra quatuor gnacones non
extendit qua quatuor gradibus omis
vtus mesurat sicut p opacoi medicinas
simplicium pbat In matia em gnacois
quatuor sit q est sba vtus et opacio
sed sibe est due sibe malis et efficis
et io quatuor impcioibus vincit h
quatuor vt frequencis Ita ex sperma mi
scet sba eid extraneo ita q carnet c
sucos sed tenet vtutem impedita Et
in sedo cmocione amittit vtute et
tenet sbam adhuc confusam et inz
sba efficiens recedit a similitudine pa
tuq descendit Et in 4o est cfundit
matia ita q de primo nichil retinet q
possit spari aliquid Et in linea dire
descendente p auos et pres nichil aio
est extranaq et illa mi amittit ess
quod dicit aris q sit aliqui similitudo
ad aliud cum no e in sensu recorda
sed p quatuor vidit dissolui csanguintas
fris et sorors qn extraneis nubut p
primis ppt ca dicta sit Est igitur grady
vtus predict quar decauf quatuor g
dibus deuata vtute em ex matia
ht q altat et infirnit sed ex efficiete
ht q altat et apphendendo tenet alias
non sibi stes vtutes et vigore effactis
confortata altat et obtinet et impedit
opacom aliarum Et si plus cfortabit
huius vigor altabit et optinebit et
opacom earum impediet et diminuet
sbam q e sibm apportatam vtute Et
omnia ista videmus in vtute q formata
gnacoi nec passime et impedimenta
adaptare nisi sedm mum cmocioms sue
tie psonis extraneas sba et vinta
et opatus sedm gnacoi tie ipse no heat
similitudinem ex gnatoe et pricipis
matie gnatois informate et in sco
licet em ex causis accidentalibus acto a
liorum ista et impediant tame illa
no cadut in artem et p tam sunt
pt impedimentu gnatoe ex illis Et
h e causa sedm dicta quare auorum
et pauorum mi destruit csanguintas
sed fratrum et sororum et aliorum localit
cmctorum per eos eor gnatoe raco

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

nabiliter intelligitur quod sanguinitas dividitur duorum enim et paucorum quod ipse est
habet in successione proximo Et ideo numquam potest
plus hoc vinculum fratres aut et soro-
res propatres et abnepotes non colligantur
ad unum genus per hoc quod aliquis ipsorum
quicquid habet suum in altero sed potius per
hoc ab uno aliquo avo tantum quod sunt per generacionem
originalem acceperunt Et quia colligantur
per hoc quod alius est et non sunt diminuitur
pro cognacio ipsorum Si autem cadit virtus
formativa et materia ab omni applicacione nature
specialis et individui tunc non remanet
nisi naturale genus Et erunt monstra de quibus mi-
ta in figuras ad quas mouent stelle Et
sicut malignitatibus membris retinent similitudines
tones prius uel auorum et de hiis satis in pre-
cedentibus huius libri dictum est Democritus
tamen dixit talium monstrorum esse causam concep-
tum super conceptum et coitum super coitum Et licet
non dixit causam principalem ipse tamen dixit
quod frequenter contingit quod due sperme formata sunt
in matrice sicut trahit de materia alterius
Et hoc efficitur in habundancia nimia mani-
bente vel defectu materie indebiliter Empe-
docles dixit quod motus mixtus facit hic
tamen scilicet tangit licet non dixit prin-
cipalem quod omnem plures fetus in una et
eadem cella conciperent res est monstruosa
Et apparet quod aliqua sit causa divisionis sper-
matis et hoc aliquando dividit in adeo parva
quod quantitas conceptorum non sufficit ad vitam
et conponuntur digitales conceptus sunt in anti-
quis divisionibus decem quod sexta aut plures concepit
Sunt etiam apparet quod in pluribus contingit fin-
dere pedem in multa et non magne quan-
titatis esse et concipere multos filios sunt
et magni corporis esse et concipere unum Sicut
aut unum filium concipere contingit in
pluribus tamen eo quod non est impregnacio super
impregnacionem sed est in francia de muliere
et ... et hoc contingit propter sue conplexi-
onis fortitudinem et habundanciam ma-
terie concepcionum sicut in antiquis divisionibus hoc
etiam preterea non est quod corpora mul-
ierum mediora paucioribus superfluitates
corruptas habentes pariunt filios perfecti-
ores et meliores Alie autem multas et
corruptas in se habent superfluitates pariunt
non perfectas et non sanos et corruptis
humoribus superfluitates continente corpora con-
cipiunt filios Et ideo pariunt eos qui sunt
claudi ceci elefanci epilentici et aliis
infirmitatibus laborantes Et apparet etiam sen-
te quod inter omnia sanguinem habentia post elefan-
tem longioris vite secundum naturam est homo pe-
riodus enim corporacionis et vite est in omnibus
secundum revolucionem unius aut plurium stellarum
Et quia super circulos distantes equinoctiali et
polos mundi est revolucio ad circulo omnia que
vita animalium unius diei Luna autem periodus est
revolucionis tunc per ... circuli Et ideo quedam
animalium vita est unius dies Et tercia periodus
est lune secundum radium ad solem et una
coniunctionem et figuras circuli formas et secundum
hoc aliqua vivunt per mensem quedam autem per
annum per coniunctionem solis Et quedam accipiunt
in periodis vite annum circuli qui est solis
anni Quedam autem accipiunt annos aliorum
planetarum et stellarum et ymaginum Et secundum
quod accipiunt periodum impregnacionis et
concepcionis et hic sunt qui sufficiunt sciencie ad
presentem intencionem de causis impregnacionis et
malis filiorum conceptorum et temporibus conceptorum
et impregnacionum Alia enim ab astronomo
debent inquiri

Incipit liber animalium decimus nonus qui est
totius operis naturalis et de hiis que accidunt
exterius sensibus et partibus animalium Capitulum
primum de accidentibus in quantum ut sunt
que sunt inquirenda in isto libro et quot sunt

[P]rius in libro qui precedit
decimum nonum disposuimus et diximus de generacione
natorum tam in ... quam
extra eam et deci-
mus hoc tum determinatum est omnibus
animalibus communiter quod est principium actiuum et
quod convenit omnium animali secundum naturam
speciem et distinctionem diversitatis quas dicunt
et decidunt ad invicem membra animalium et
precipue secundum hoc quod conueniunt hominibus quod per-
fectiora sunt animalia et decidunt de animalibus
membris animalium in se ipsis et extrinsecus
Restat igitur nunc considerandum accidencia
quibus accidunt et quare secundum quod et quando
dicuntur habent membra animalium Vero autem accidencia